

گزارش نهایی فصل سوم کاوش گورستان لما

نوروز رجبی

(عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت)

محمد جماد جعفری

(کارشناس اداره کل اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان خراسان شمالی)

سرشناسه	: جعفری، محمدجواد، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: گزارش فصل سوم کاوش گورستان لما (اردیبهشت و خرداد ۱۳۹۲)
مشخصات نشر	: تهران: هورمزد، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۹۴ص: مصور (بخشی رنگی)
شابک	: 978-600-6958-41-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیهای مختصر
یادداشت	: فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
شناسه افزوده	: رجبی، نوروز، ۱۳۵۶-
شناسه افزوده	: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
شناسه افزوده	: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کهگیلویه و بویراحمد
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۳۰۳۹۷

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور
اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان کهگیلویه و بویراحمد

گزارش فصل سوم کاوش باستان شناسی گورستان لما

نویسندگان: محمدجواد جعفری، نوروز رجبی

چاپ نخست: ۱۳۹۵ / شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه / شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۵۸-۴۱-۵

صاحب امتیاز: اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کهگیلویه و بویراحمد

نشانی: یاسوج، بلوار مطهری، مجتمع ادارات تلفن: ۳۳۴۳۳۴۷-۹

آدرس الکترونیکی: info@yasujchto.ir

نشر هورمزد: تهران، میدان انقلاب، خ جمالزاده جنوبی، پلاک ۷۸، واحد ۱۷ و ۱۹

تلفن: ۱۲۶ ۱۲۵ ۶۶-۰۲۱ سامانه پیامکی: ۸۳۳۳-۱۰۰۰

فہرست

..... مقلده

فصل اول: جغرافیای منطقه

۹ معرفت استان و گلبه و بهیر احمد

۹ حضرت ابی طحیہ انان کہ گلوہ و بیہ احمد

۱۰. زمین شناسی منطقه

۱۱..... جغرافیای انسانیه و ا-ماعی منطقه

۱۲ جغرافیای شهرستان دنا

فصل دوم: شرح کاوش

۱۷ روش کار

گماڑہ اصلہ

گما نه ۱۸ و ۲۸ ۲۰

۳۲ گمانه ۱۸ و ۱۹

۳۵..... گمانه ۱۶ و ۱۷

گمانه ۴۱ (آ: مانس)

فصل سوم: بررسی و مقایسه

گدڑھا ۴۷

ساختار گورها ۴۷

نحوه مرده گذاری

هدایای تقدیمی

۵۲. ظروف سفالیه

٥٣ ظهوف مقعر

اشياء تزينيه و جنگ افراهاي مغرم ۵۲

..... استواء آدمیت

انسان سنگم

هدایا و نذورات (۴) ۵۴

برآیند کاوش ۵۶

پیوست نخست: گزارش مقدماتی مطالعات استخوان شناسی انسانی

درآمد ۶۱

بقایای اسکلت های انسانی کشف شده از گورستان لما ۶۱

پیوست دوم: گزارش مطالعات باستان گیاه شناسی

مقدمه ۷۱

اوضاع جغرافیایی و پوشش گیاهی یاسوج ۷۱

روش بازماندگی بقایای گیاهی ۷۲

شناورسازی (Flotation) ۷۳

روش بازیافت بقایای گیاهی گورستان لما ۷۳

روش مطالعات آزمایشگاه بقایای گیاهی گورستان لما ۷۴

منابع ۷۵

مقدمه

گورستان چال شاهین لما در ضلع جنوبی روستایی به همین نام در ۱۰ کیلومتری شمال بخش پاتاوه از توابع شهرستان دنا در استان کهگیلویه و بویر احمد قرار دارد (شکل ۱). این گورستان در سال ۱۳۷۰ طی پروژه ایجاد جاده آسفalte یاسوج - اصفهان و در حین خاک برداری دامنه های پرشیب منطقه ای موسوم به چال شاهین در نزدیکی روستای لما کشف شد. متأسفانه در حین این عملیات تعدادی از گورها تخریب شد اما پس از اطلاع سازمان میراث فرهنگی از این حادثه بلافاصله یک هیات باستان شناسی به سرپرستی آقای حسن رضوانی از پژوهشکده باستان شناسی کشور در محل گورستان مستقر و شروع به کاوش و نجات بخشی گورهای باقی مانده نمود. در طی ۶ ماه کاوش حدود ۵۳ گور باستانی با ساختارهای سنگی از این محل کشف و مستندنگاری شد و بخشهای مطالعه شده، در اختیار وزارت راه و ترابری استان جهت ادامه پروژه جاده سازی قرار گرفت. با توجه به لزوم گسترش عرصه این جاده در آینده و همچنین اهمیت مطالعات باستان شناختی گورستان لما، فصل دوم این کاوشها در مرداد و شهریور ۱۳۸۵ دوباره تکرار شد که طی این پروژه، بخشهای شمالی گورستان مورد کاوش قرار گرفت و حدود ۸ گور دیگر کشف و مستندنگاری شد. مطالعات و شواهد به دست آمده در طی دو فصل کاوشهای انجام شده بیانگرسخت بسیار زیاد محدوده گورستان لما و اهمیت آن در مطالعه و شناخت فرهنگی پیش از تاریخی این منطقه بود. ضرورت توسعه برنامه های عمرانی در این منطقه و مهمتر از آن لزوم پژوهشهای علمی گسترده در این گورستان منحصر به فرد تاریخی از مهمترین دلایل در اندیشیدن راهکارهایی برای برنامه ریزی کاوشهای منظم در این گورستان بود. فصل سوم کاوشهای گورستان لما از اردیبهشت سال ۱۳۸۷ آغاز و تا اواخر خرداد آن سال ادامه یافت. نوشتار حاضر گزارش نهایی از روند چگونگی کاوش فصل سوم و دستاوردهای آن است که با هدف گزارش عملکرد و شرح یافته ها تهیه شده است.

در پایان، لازم می دانم از همکاران خویم، آقایان محمدنیک اقبال، ابراهیم فرلیش،

محمد کاظم رحمانی، امیر ساعد موجشی، مسعود رضایی، صدرا قادری، مصطفی فلاح زاده، سعید صداقتی، فرشاد ایمانی پور، محمد احمدی و خانم ها شادی گنجی و آسیه ستوده که زحمت زیادی در به انجام رسیدن این کاوش متحمل شدند، نهایت سپاس را داشته باشم.

www.ketab.ir